

Toelichting financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht

1. Aanleiding

In het Bestuursakkoord implementatie Omgevingswet, dat op 1 juli 2015 door Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen is ondertekend zijn afspraken gemaakt over de implementatie van de omgevingswet. Over de financiën zijn hierin enkele kaderstellende afspraken gemaakt en is voorts afgesproken om aanvullend financieel onderzoek. Inmiddels is het aanvullende financieel onderzoek afgerond.

In deze toelichting zijn allereerst de kaderstellende afspraken uit het bestuursakkoord opgenomen, wordt kort ingegaan op het aanvullende financiële onderzoek (het syntheserapport met samengevoegde onderzoeksresultaten is als bijlage bij deze notitie gevoegd) en zijn de overwegingen bij de financiële afspraken opgenomen.

2. Financiële afspraken in het bestuursakkoord

In het bestuursakkoord zijn reeds de volgende kaderstellende afspraken gemaakt:

- Een succesvolle werking van de wet is een gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij het Rijk zich primair verantwoordelijkheid voelt voor een goede implementatie van de wet, de daarop te baseren wet- en regelgeving en het digitale stelsel (de stelselherziening). Gemeenten, provincies en waterschappen voelen zich verantwoordelijk voor een zorgvuldige en duurzame uitvoering van de wet waarmee inwoners en bedrijven goed worden bediend.
- Partijen hoeven in financiële zin niet beter te worden van de invoering van de stelselherziening (eventuele baten mogen dus worden ingezet), maar willen er ook niet financieel op achteruit gaan.
- Alle partijen zijn bereid om aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek te komen tot financiële afspraken over de implementatie van de stelselherziening op basis van het principe dat baten benut mogen worden voor de bekostiging van de stelselherziening.
- Hierbij wordt rekening gehouden met het algemene uitgangspunt dat concrete uitvoeringsbesluiten over de implementatie van de stelselherziening gezamenlijk worden genomen op basis van een goede financiële onderbouwing (zoals businesscases)
- Vooruitlopend op de resultaten van het onderzoek en de financiële afspraken zullen kosten moeten worden gemaakt voor het in gang zetten van activiteiten die in dit bestuursakkoord zijn vastgelegd, zoals op het gebied van invoering.
- De volgende kosten die met deze activiteiten samenhangen zullen door IenM gedragen worden:
 - Opstarten standaardisatietraject
 - Voorbereidings- en investeringskosten ten behoeve van het digitale stelsel scenario 2
 - Verder uitwerken scenario 3
 - verdiepte businesscases
 - analyse informatiehuizen door beoogd huismeesters
 - Uitwerken en uitvoeren jaarprogramma 2015 en 2016 invoeringsbegeleiding voor wat betreft investeringskosten zoals opleidingen, etc.
 - Verdere uitwerking informatiepunt
- Op basis van het financiële onderzoek zullen aanvullende afspraken worden gemaakt over de verdeling van kosten en baten. Reeds gemaakte kosten kunnen, indien nodig, volgens de nieuwe financieringsafspraken worden verdisconteerd.

3. Reikwijdte en resultaat van het aanvullende financiële onderzoek

Betrokken partijen hebben constructief meegewerkt aan het onderzoek, onder meer door het aanleveren van informatie en het reviewen van concept-rapporten. Het resultaat van het financiële onderzoek geeft het beste inzicht in investeringen, kosten en besparingen dat op dit moment op basis van nu bekende informatie gegeven kan worden. Deze resultaten zijn een inschatting van verwachte uitgaven en besparingen. Er wordt van uitgegaan dat uitgaven en besparingen in de praktijk binnen redelijke bandbreedtes van de inschatting liggen. De verwachting is dat meer onderzoek op korte termijn niet meer inzicht zal geven in de financiële consequenties. Het onderzoek geeft op dit moment het volgende beeld van de kosten en besparingen met betrekking tot de invoeringsondersteuning, de wet- en regelgeving en het digitale stelsel:

3.1 Invoeringsondersteuning

De investeringsuitgaven en kosten die samenhangen met de invoeringsondersteuning (opleiding, cursussen, informatiepunt etc.) zijn goed in beeld.

3.2 Wet- en regelgeving

De transitiekosten en structurele kosten en besparingen die samenhangen met wet- en regelgeving blijken op dit moment niet eenvoudig in te schatten. Dit komt enerzijds doordat er nog geen volledige uitwerking is van de Invoeringswet, aanvullingswetten, AMvB's en het digitale stelsel. Anderzijds geldt dat er sprake is van een stelselwijziging met digitale ondersteuning die niet veelvuldig plaatsvindt waardoor het voor bevoegde gezagen niet eenvoudig is om een beeld te schetsen van de gevolgen en er veelvuldig moet worden gewerkt met een inschatting van effecten. Het gaat veelal om besparingen of lastenverzwaringen die sterk afhankelijk zijn van het zich voordoen van specifieke situaties. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan besparingen die samenhangen met de vermindering van het aantal visies, plannen, verordeningen, vergunningen en verminderen van onderzoekslasten en versnelling van besluitvorming etc. en lasten die zichtbaar worden in extra procedurelasten door intensievere afstemming met meer partijen dan voorheen.

3.3 Digitale stelsel

De investeringsuitgaven, kosten en besparingen die samenhangen met het digitale stelsel konden beter in beeld gebracht worden dan in de businesscase van 2014.

De cijfers ondersteunen het nemen van bestuurlijke besluiten over de verdeling van de kosten die samenhangen met de stelselherziening. Het bijgevoegde synthese rapport geeft een samenvatting van de resultaten van de financiële onderzoeken.

4. Overwegingen bij de (financiële) afspraken

- De omgevingswet vereenvoudigt procedures en zorgt daardoor voor baten bij overheden, burgers en bedrijven. De gezamenlijke overheden voelen de verantwoordelijkheid om er met deze stelselherziening voor te zorgen dat het voor burgers en bedrijven inderdaad eenvoudiger wordt om initiatieven te ontplooiën die goed zijn voor de regionale en nationale economie.
- De stelselherziening zal leiden tot maatschappelijke baten (eenvoudigere procedures, betere dienstverlening, een verdere stap richting digitale overheid 2024) en financiële baten in termen van besparingen; ook voor betrokken overheden. Het vraagt ook om investeringsuitgaven van betrokken overheden om de stelselherziening met bijbehorende baten voor elkaar te krijgen.
- Conform het bestuursakkoord is er aanvullend financieel onderzoek gedaan. Het onderzoek is in drie delen uitgewerkt:
 1. Uitgaven en kosten die samenhangen met de ondersteuning van de *invoering* van de wet (invoeringskosten)

2. Kosten en besparingen die samenhangen met de aanpassingen in de omgevingswet, invoeringswet, aanvullingswetten en AMvB's
 3. Uitgaven, kosten en besparingen die samenhangen met het digitale stelsel
- Kosten en besparingen die samenhangen met de invoeringswet, aanvullingswetten en AMvB's (ad. 2) zijn nog niet volledig in beeld. Voorlopige resultaten geven wel richting: kosten en besparingen zullen elkaar naar verwachting niet veel ontlopen.
 - De cijfers uit het financiële onderzoek zijn voldoende om bestuurlijke besluiten te ondersteunen over de verdeling van de kosten die samenhangen met de stelselherziening.
 - Uit het onderzoek blijkt dat verschillen in kosten en besparingen met name samenhangen met het eindbeeld van digitalisering¹. Scenario 2 gaat uit van voortzetting van de huidige dienstverlening (hiervoor zijn extra investeringen nodig), Scenario 3 werkt toe naar ontzorging en verhoging van de baten.
 - Een groot deel van de besparingen komt direct bij burgers en bedrijven terecht.
 - Het succes van de stelselherziening omgevingsrecht wordt voor een groot deel bepaald door een zorgvuldige en spoedige implementatie. Mede doordat de stelselherziening pas echt zinvolle vruchten kan afwerpen als de beoogde cultuurverandering en integrale wijze van werken als gevolg van de nieuwe omgevingswet is geland in de werkorganisaties en de potentiële baten van het digitale stelsel worden geëffectueerd. De tijdige invoering van het digitaal zaakgericht werken in de keten en de inrichting van de samenwerkingsruimte is hiervoor van belang.
 - ICT projecten kennen in algemene zin in kostentechnisch opzicht een hoog risicoprofiel. Dit type projecten vraagt daarom om een stapsgewijze aanpak en adequate monitoring om de risico's te kunnen beheersen. In het financiële onderzoek zijn de verwachte besparingen conservatief ingeschat², dit biedt dus mogelijkheden voor verdere efficiency.
 - Wat betreft het digitaal stelsel bevat het bestuursakkoord reeds de volgende afspraken:
 - Partijen committeren zich aan de doelstelling om bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet (2018) digitaal met de Omgevingswet te werken, waarbij het huidige dienstverleningsniveau gehandhaafd blijft en de eerste winst met het digitale stelsel bereikt wordt (scenario 2).
 - Partijen spreken verder af om te onderzoeken welke onderdelen van scenario 3 aanvullend gerealiseerd kunnen worden.
 - Om te komen tot een digitaal stelsel is het een voorwaarde dat dat ook als één stelsel wordt georganiseerd, bestuurd en gefinancierd. Er wordt onder architectuur en toekomstvast gebouwd.
 - De financiële afspraken zijn er niet op gericht om een inhoudelijke keuze te maken voor de uitwerking van digitalisering. De financiële afspraken moeten robuust zijn voor het eindbeeld van de digitalisering.
 - Afspraken op basis van de huidige cijfers moeten partijen in de toekomst niet in de problemen brengen; oplossingen voor onverwachte tegenvallers (of meevallers) moeten gezamenlijk worden gezocht.

¹ Zie Bijlage 2

² Zie de gevoeligheidsanalyse in Bijlage 3

Bijlage 1: Definities van kosten³

Enmalige kosten/uitgaven:

- **investeringen (of aanloopkosten):** eenmalige kosten/uitgaven die betrekking hebben op de centrale voorzieningen die voor invoering en uitvoering van de wet worden '(om)gebouwd'. Het gaat hierbij in ieder geval om Omgevingsloket online (OLO), Activiteitenbesluit Internet Module (AIM), Ruimtelijkeplannen.nl, overige centrale digitale voorzieningen, standaarden, informatiepunt(en) en het maken van opleidingen;
- **Transitiekosten:** eenmalige kosten/uitgaven die bevoegde gezagen doen om met en conform de wet te kunnen werken. Het gaat hierbij in ieder geval om het volgen van opleidingen, organisatie- en cultuurveranderingstrajecten, aanpassingen van ICT (daar waar keuzeruimte is voor overheden), invoering van standaarden, aansluiting op (ver)nieuw(d)e centrale systemen, frictiekosten;

Structurele kosten en besparingen:

- **Uitvoeringskosten:** terugkerende kosten die samenhangen met het gebruik, onderhoud en door-ontwikkeling van het digitale stelsel en de informatiepunten alsmede de kosten van de bevoegde gezagen bij het werken met en conform de wet;
- **Besparingen of bespaarde kosten:** Monetaire besparingen en inkomsten die samenhangen met het gebruik van de wet en het digitale systeem;

Noot: gedurende het uitvoeringstraject van het digitale stelsel wordt nadere invulling gegeven welke concrete onderdelen van het digitale stelsel onder deze definities vallen.

³ Definities volgens synthese Financiële Effectentoetsen Stelselherziening Omgevingswet, Bont Consult & Cebeon, d.d. 9 december 2015

Bijlage 2: Resultaten van het Financiële onderzoek

Enmalige investeringsuitgaven centrale voorzieningen

	Bij digitaliseringsscenario 2: Huidig dienstverleningsniveau (2016-2020)	Bij digitaliseringsscenario 3: Ontzorging en verhoging baten (2016-2025)
Digitaal stelsel	53	150
Invoeringsondersteuning	35	35
Informatiepunt	10	10
Totale eenmalige investeringsuitgaven	98	195

Enmalige transitiekosten bevoegde gezagen (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen)

	Bij digitaliseringsscenario 2: Huidig dienstverleningsniveau (2016-2020)	Bij digitaliseringsscenario 3: Ontzorging en verhoging baten (2016-2024)
Digitaal stelsel	100	178
Opleiding en training	90	90
Juridische en organisatorische aanpassingen	pm	pm
Totale eenmalige kosten	190 + pm	268 + pm

Jaarlijks terugkerende kosten en besparingen 2025 en verder

Digitaliserings scenario	Scenario 2: Huidig dienstverleningsniveau (m.i.v. 2019)	Scenario 3: Ontzorging en verhoging van de baten (start 2019 oplopend naar max in 2025)
Kosten		
Kosten Informatiepunt ⁴	5	5
Kosten digitaal Stelsel	21	52
Kosten organisatie wet- en regelgeving	p.m.	p.m.
Totale jaarlijks terugkerende kosten in mln. euro/jaar	26 + p.m.	57+ p.m.
Besparingen		
Bespaarde kosten DSO overheden	19	76
Bespaarde kosten DSO burgers en bedrijven	30	62
Bespaarde kosten organisatie wet- en regelgeving	p.m.	p.m.
Totaal jaarlijks bespaarde kosten in mln. euro/jaar	50 + p.m.	139 + p.m.
Saldo (negatief saldo is een tekort)	24 + p.m.	82 + p.m.
Waarvan overheden (negatief saldo is een tekort)	-6 + p.m.	19 + p.m.

⁴ Dit is inclusief de huidige uitvoeringskosten van de bestaande informatiepunten

Vergelijking jaarlijkse kosten en besparingen per partij en per scenario van digitalisering

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 ev	structureel
Rijksoverheid	Scenario 2											
	Totaal kosten	42	55	36	12	8	5	5	5	5	5	5
	Totaal bespaarde kosten	0	0	0	0	1	2	2	3	3	4	4
	Saldo bespaarde kosten - kosten (neg. Is tekort)	-42	-55	-36	-11	-7	-3	-3	-2	-2	-2	-1
	Scenario 3											
	Totaal kosten	55	67	48	24	20	17	17	17	17	17	11
	Totaal bespaarde kosten	0	0	0	1	3	7	8	10	12	12	15
	Saldo bespaarde kosten - kosten (neg. Is tekort)	-55	-67	-48	-23	-17	-10	-9	-7	-5	-5	4
Gemeenten	Scenario 2											
	Totaal kosten	36	48	38	25	20	18	18	18	18	18	18
	Totaal bespaarde kosten	0	0	0	1	3	7	8	10	11	11	14
	Saldo bespaarde kosten - kosten (neg. Is tekort)	-36	-48	-38	-24	-18	-11	-10	-9	-7	-7	-4
	Scenario 3											
	Totaal kosten	42	54	44	31	27	24	24	24	24	24	40
	Totaal bespaarde kosten	0	0	0	5	11	26	31	37	45	45	54
	Saldo bespaarde kosten - kosten (neg. Is tekort)	-42	-54	-44	-26	-16	2	7	13	21	21	14

Provincies	Scenario 2											
	Totaal kosten	3,3	4,6	3,4	2,2	1,7	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	Totaal bespaarde kosten	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,5	0,6	0,8	0,9	0,9	1,1
	Saldo bespaarde kosten - kosten (neg. Is tekort)	-3,3	-4,6	-3,4	-2,1	-1,5	-0,9	-0,8	-0,7	-0,5	-0,5	-0,4
	Scenario 3											
	Totaal kosten	3,8	5,1	3,9	2,7	2,2	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	3,3
Totaal bespaarde kosten	0,0	0,0	0,0	0,4	0,9	2,1	2,5	3,0	3,5	3,5	4,3	
Saldo bespaarde kosten - kosten (neg. Is tekort)	-3,8	-5,1	-3,9	-2,3	-1,4	0,1	0,5	1,0	1,6	1,6	1,0	
Waterschappen	Scenario 2											
	Totaal kosten	3,3	5,0	3,3	2,1	1,5	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
	Totaal bespaarde kosten	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4	0,5	0,6	0,8	0,8	0,9
	Saldo bespaarde kosten - kosten (neg. Is tekort)	-3,3	-5,0	-3,3	-2,0	-1,3	-0,8	-0,7	-0,6	-0,4	-0,4	-0,3
	Scenario 3											
	Totaal kosten	3,7	5,4	3,7	2,5	1,9	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	2,7
Totaal bespaarde kosten	0,0	0,0	0,0	0,4	0,7	1,7	2,1	2,5	3,0	3,0	3,6	
Saldo bespaarde kosten - kosten (neg. Is tekort)	-3,7	-5,4	-3,7	-2,1	-1,2	0,1	0,5	0,9	1,4	1,4	0,9	

Bijlage 3: Gevoeligheidsanalyse

Het digitale stelsel continueert het huidig dienstverleningsniveau (scenario 2) of zorgt voor beschikbare, bruikbare en bestendige data (scenario 3). De besparingen die samenhangen met het digitale stelsel zijn bepaald door in te schatten hoeveel tijd bespaard kan worden op de eigen werklust en op de out of pocket kosten (inhuur van adviesbureau's e.d.) doordat die bureaus eveneens besparen op de eigen werklust. Anders gezegd: gegevens en informatie zullen beter beschikbaar en sneller vindbaar zijn waardoor het minder tijd zal kosten informatie te vergaren, dit bespaard tijd en dus geld.

In het financiële onderzoek⁵ zijn deze besparingspercentages op de werklust en out of pocketkosten ingeschat op basis van verschillende bronnen en uiteindelijk bepaald op 2% besparing op de eigen werklust en 4% besparing op de out of pocket kosten. Dit betekent dat is ingeschat dat een medewerker die de hele dag (8 uren) werkt binnen het domein van de omgevingswet gemiddeld 9.6 minuten per dag zal besparen omdat informatie sneller vergaard kan worden.

Omdat dit besparingspercentage grote invloed heeft op de uiteindelijke inschatting van baten is in een gevoeligheidsanalyse gemaakt. Hierbij is niet gekeken wat hogere percentages voor baten zullen geven (die zullen fors groeien bij een grotere besparing op de werklust). Maar er is gekeken naar de onderkant van de bandbreedte: welk percentage benodigd om het break-even punt te halen van kosten en baten voor digitaliseringsscenario 3. Hierbij zijn verschillende scenario's gehanteerd:

Break Even bij	Benodigde werklust besparing %	Benodigde Out of Pocket besparing %
Origineel resultaat baten voor alle partijen meegenomen	0.8	1.6
Resultaat met langere gewenningstijd (baten treden later op) baten voor alle partijen meegenomen	1.0	2.0
Alleen overheidsbaten meegenomen met terugvloeien van besparingen van de bouwsector naar de overheid (aanbesteed werk van aannemers wordt goedkoper voor overheden door doorberekening voordeel)	1.7	3.4
Alleen overheidsbaten meegenomen zonder terugvloeien van besparingen van de bouwsector naar de overheid	2.1	4.2

⁵ Validatie kosten en baten digitalisering Omgevingswet, Twijnstra en Gudde & Witteveen en Bos & inspearit, d.d. 15 december 2015

Bijlage 4: Cijfermatig beeld financiële afspraken per organisatie

totaaloverzicht kosten/baten tbv synthese bedragen in mln euro's	Rijksoverheid											
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	structureel 2025 ev	totaal periode 2016 - 2024	
KOSTEN												
Eenmalige kosten												
Investeringskosten invoering	8	15	6	4	2	0	0	0	0			35
Investeringskosten informatiepunt	4	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Investeringskosten wet en regelgeving	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Investeringskosten DSO Scenario 3	28	28	28	11	11	11	11	11	11	11	0	150
Transitiekosten Invoeringsondersteuning	5	10	4	2	1	0	0	0	0	0	0	22
Transitiekosten Informatiepunt	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Transitiekosten DSO scenario 3 (inschatting op basis van de werklust)	8	8	8	2	2	2	2	2	2	2		34
Structurele Kosten												
Structurele Kosten informatiepunt (verdeling op basis van de werklust)	0	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	7
Structurele kosten wet en regelgeving	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Structurele kosten DSO scenario (verdeling op basis van de werklust)	0	0	0	4	4	4	4	4	4	4	10	24
Totaal kosten	55	67	48	24	20	17	17	17	17	17	11	284
BESPAARDE KOSTEN												
wet en regelgeving	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
DSO scenario 3 (met terugvloeiing GWW, aangenomen via aandeel van de werklust)	0	0	0	1	3	7	8	10	12	15	15	42
Totaal bespaarde kosten	0	0	0	1	3	7	8	10	12	15	15	42
Saldo bespaarde kosten - kosten (neg. is tekort)	-55	-67	-48	-23	-17	-10	-9	-7	-5	4	4	-242

totaaloverzicht kosten/baten tbv synthese bedragen in mln euro's	Gemeenten											
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 ev	totaal periode 2016 - 2024	
KOSTEN												
Eenmalige kosten												
Investeringskosten invoering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringskosten informatiepunt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringskosten wet en regelgeving	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Investeringskosten DSO Scenario 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Transitiekosten Invoeringsondersteuning	12	24	9	6	2	0	0	0	0	0	0	54
Transitiekosten Informatiepunt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Transitiekosten DSO scenario 3 (inschatting op basis van de werklust)	29	29	29	6	6	6	6	6	6	6	0	125
Structurele Kosten												
Structurele Kosten informatiepunt (verdeling op basis van de werklust)	0	0	6	4	4	3	3	3	3	3	3	26
Structurele kosten wet en regelgeving	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Structurele kosten DSO scenario 3 (verdeling op basis van de werklust)	0	0	0	15	15	15	15	15	15	15	37	89
Totaal kosten	42	54	44	31	27	24	24	24	24	24	40	295
BESPAARDE KOSTEN												
wet en regelgeving	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
DSO scenario 3 (met terugvloeiing GWW, aangenomen via aandeel van de werklust)	0	0	0	5	11	26	31	37	45	54	54	155
Totaal bespaarde kosten	0	0	0	5	11	26	31	37	45	54	54	155
Saldo bespaarde kosten - kosten (neg. is tekort)	-42	-54	-44	-26	-16	2	7	13	21	14	14	-139

totaaloverzicht kosten/baten tbv synthese bedragen in mln euro's	Provincies											
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 ev	totaal periode 2016 - 2024	
KOSTEN												
Eenmalige kosten												
Investeringskosten invoering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Investeringskosten informatiepunt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringskosten wet en regelgeving	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Investeringskosten DSO Scenario 3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Transitiekosten Invoeringsondersteuning	1,4	2,7	1,0	0,6	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9
Transitiekosten Informatiepunt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Transitiekosten DSO scenario 3 (inschatting op basis van de werklust)	2,4	2,4	2,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	10,2
Structurele Kosten												
Structurele Kosten informatiepunt (verdeling op basis van de werklust)	0,0	0,0	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2,2
Structurele kosten wet en regelgeving	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Structurele kosten DSO scenario 3 (verdeling op basis van de werklust)	0,0	0,0	0,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	3,0	7,3
Totaal kosten	3,8	5,1	3,9	2,7	2,2	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	3,3	25,6
BESPAARDE KOSTEN												
wet en regelgeving	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
DSO scenario 3 (met terugvloeiing GWW, aangenomen via aandeel van de werklust)	0	0	0	0	1	2	2	3	4	4	4	12
Totaal bespaarde kosten	0,0	0,0	0,0	0,4	0,9	2,1	2,5	3,0	3,5	4,3		12,3
Saldo bespaarde kosten - kosten (neg. is tekort)	-3,8	-5,1	-3,9	-2,3	-1,4	0,1	0,5	1,0	1,6	1,0		-13,3

totaaloverzicht kosten/baten tbv synthese bedragen in mln euro's	Waterschappen											
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 ev	totaal periode 2016 - 2024	
KOSTEN												
Eenmalige kosten												
Investeringskosten invoering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Investeringskosten informatiepunt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringskosten wet en regelgeving	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Investeringskosten DSO Scenario 3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Transitiekosten Invoeringsondersteuning	2	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	8
Transitiekosten Informatiepunt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Transitiekosten DSO scenario 3 (inschatting op basis van de werklust)	2,0	2,0	2,0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,0	8,4
Structurele Kosten												
Structurele Kosten informatiepunt (verdeling op basis van de werklust)	0,0	0,0	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,8
Structurele kosten wet en regelgeving	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Structurele kosten DSO scenario 3 (verdeling op basis van de werklust)	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	2,5	6,0
Totaal kosten	3,7	5,4	3,7	2,5	1,9	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	2,7	23,7
BESPAARDE KOSTEN												
wet en regelgeving	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
DSO scenario 3 (met terugvloeiing GWW, aangenomen via aandeel van de werklust)	0,0	0,0	0,0	0,4	0,7	1,7	2,1	2,5	3,0	3,6	3,6	10,4
Totaal bespaarde kosten	0,0	0,0	0,0	0,4	0,7	1,7	2,1	2,5	3,0	3,6	3,6	10,4
Saldo bespaarde kosten - kosten (neg. is tekort)	-3,7	-5,4	-3,7	-2,1	-1,2	0,1	0,5	0,9	1,4	0,9	0,9	-13,3